

73

60

57

ADDYTAMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY R. 1792.

Z Warszawy d. 6. Paździer. Dla wiadomości Publiczney
kładniemy dwa Uniwersały Konfederacyi Generalney W. X.
Litewskiego.

Nr 94.
PIERWSZY UNIWERSAŁ.

KONFEDERACYA GENERALNA. WOLNA W. X. Lit:

Kiedy Rząd Narodu Wolnego obalonym został, kiedy wszystkie Swobody Obywatelowi odjęte były, y kiedy samo przeświadczenie, y chęć do czynow użytecznych dla Oyczyzny, karą na nieprzyaciół oney rozciągającą się zagrożoną zostało, w ówczas strwożone umysły Obywatelskie przymuszonemi zostały wyrzec się na czas majątkow y stać się błakającemi po różnych miejscach tułaczami. Konfederacya Generalna, dobro ogólne za cel iedyny zawsze mająca, bolejąc nad Losem Rodaków swoich, y chcąc zasłonić od wszelkich gwałtow y bezprawiw, iakie w zamieszaniu częstokroć wydarzać się zwykły, przeznaczyła tymczasem po Woiewodztach, Xięstwach y Powiatach miejscowe Konfederacye, ktoreby straż miały nad Zyciem, Honorem y Majątkiem Współ-Braci; lecz gdy już dopiero Bóg Oycow Naszych, tak Najjaśniejszego Pana, iakoteż wszystkich zwrocil Obywatelow, oraz do iednego złączył Ciało, znajdujemy rzeczą, y właściwą, y potrzebną przystąpić do Urządzenia Narodowi Naszemu zwykłego. Aże zbliża się czas Prawami oznaczony dla Sądow Assessoryi Narodu Litewskiego, w którym tak liczne między Stanem Rycerskim a Miejskim, między Włościaninem a Dożywotnikiem, między Szlachtą oraz Duchownym, między Ekonomią a Obywatelami, tudzież między Dyfidentami, Greko - Nieunitami a Katolikami wpisy najduż się, y ostatecznego wyciągnięciu rozwiązania; Zaczyn dajemy moc Ur. Janowi *gelenkiemu* Star: Mozyr: iako Uprzywilejowanemu Dożywotnikowi Pilarzowi *Dearetowemu Litew:* do odebrania wszystkich Regestrow, Protokółow, każdego rodzaju, nadto Dziennikow, zaświadczeń, y Aktow do Sądow Assessorkich należących, pod Regestrem od tych oseb, ktore onemi dotąd zawiadowaly, y u których iakiekolwiek znajdować się mogę; tudzież nakazujemy Ur. Grzegorzowi *Kaczanowskiemu* Metrykantowi W. X. Litt: ażeby za doystnie tego *Uniwersału*, wszystkie Metryki Litewskie do Miasta *Wilna* przyflawil, za Niedziel 8. od daty tego *Uniwersału*, y one w Kłafztorze *Po-gezuickim* S. *Kazimierza* ulokował, pod odpowiedzialnością osebistą y utraceniem Urzędu: *expens* zaś na przewiezienie Aktow z *Warszawy* do *Wilna*, ażeby *IO. Xiążę* Jmć *Marszałek* Konfederacyi Naszey wydaną *Affynagacyą* do Skarbu Rzpltey W. X. Litt: oznaczył y determinował, Konfederacya G. W. X. Litt: zbligowała; Sądowi zaś Assessorkiemu na otwarcie twoiey Jurzydykcyi w tymże Mieście *Wilnie*, dzień 1. *ganuarii* Roku następującego 1793. determinujemy. Do którego Sądu przy W.W. Pieczętarzach y UUr: Dygnitarzach, w tymże Sądzie, podług Prawa z Urzędow swych zsiadających, za Assessorow, z Senatu W.W. *Adama Chmąp* podług *Woiewodę Mińsk:* *Stawisława Tyżkowicza* *Kasztel:* *Xięstwa Zmuda:* a z Stanu Rycerskiego

5278
UUr: Konstantego *gelenkiego* Podkom: Powiatu *Mozyrk*: *Jozefa Białozora* Krayczego Xięstwa *Zmudz*: *Jozefa Kupscia* Budown: Ptu *Wilkomir*: *Michala Bielinkiego* Szambelana J. K. Mci namznaczamy: Ktorzy to *W. W. Pieczetarze* y *Senatorowie*, oraz UUr: *Alefforowie*, zęby na wymieniony termin do *Miaſta Wilna* niezawodnie ziechali, *Juryzdykcyą* Sądow swoich otworzyli, y we wſzystkim według dawnych *Praw Sądow* temu właściwych zachowali ſię, dozwalaiać *Suſpenſy* w Sądach swoich dla *Konſyl*: *G. Kon*: *W. X. Lits*: ieżeliby ktorzy *Sprawy* w tymże Sądzie mieli, ostrzegamy; a *Ordynacyą* nowo-utworzoną, *Municypalne* oſoby w Sądownictwa y w *Elekcyą* wciągającą, iako z Rządem *Republikantkim* niezgodną, *Prawom* dawnym przeciwną, ſamemi obſtami zawilościami napelnioną, przyſpieſzenie *Sprawiedliwości* wſzymu-iając, oraz każdego *Lityganta* uciążającą, niemniej *Adwokata General*: y *Prokuratorow*, podnoſimy, uchylamy, y za nie-byle nigdy uznajemy. Ktorą to takową nazwą tymczasową *Deklaracyą*, do *Opifania Ordynacy* dla tychże Sądow chcąc mieć każdemu wiadomą; *Zalecamy* *Konfederacyom* miejscowym po wſzystkich *Woiwodz*: *Xięstwach* i *Powiatach* będącym, zęby nie-odwlocznie po *Miaſtach*, *Miaſteczkach*, y *Parafiach* publikować, ogłaſzać, y ido drzwi *Koſcielnych* przybinać kazali, tudzież w *Aktach* swoich oblatowali. Działo ſię na *Seſſy* w *Brzeſciu Litewſkim* Roku 1792. Mieſiąc *Wrzeſnia* 23. Daia.

DRUGI UNIWERSAL.

KONFEDERACYA GENERAL: W. X. Lit:

Wſzystkim wobec y każdemu z oſobna, komuby o tym wiedzieć należało, do wiadomości podać. Nie ma dla człowieka ſmutniejszey doli, nad ſtan niepewności; nie ma niezczęſcia bardziej ciężącego, iak cierpieć, a niewiedzieć końca utrapień. Taki był dotąd los *Oyczyzny* naszej. Zwodzeni od własnych współbraci, przychodziliśmy z iednego niezczęſcia w drugie; zdawało ſię, że *Ziemia*, na ktorey mieszkamy, przeznaczona była od *Boga* na uſtawiczne cierpienia. Stan *Narodu* naszego, był podobny do *Człowieka* ciężką przywalonego chorobą; *maligna*, w ktorey zoſtawał, niedawała mu czuć, ani niebezpieczeńſtwa, ktorego był bliſki, ani bólu, ktory cierpiał; w tenczas tylko ſkarzy ſię, gdy go ratuje *Doktor*; w tenczas tylko umie być tklwym, gdy przyjacielska ręka daie mu choć nieprzyjemne, lecz zdrowe lekarſtwa. Taki to był *Obraz Oyczyzny* naszej. Czycyliſmy ſię, gdy nam płakać należało; placzemy, gdy ſię cieszyć powiniſmy. *Narodzie!* *Bracia* *Wasi*, ktorzy z *Wami* żyliśmy, ktorzy na ſono waſze powrócić mamy, zwodzić was niemyſlęmy. Bliſki już ieſt koniec niezczęſć naszej; tym ſnieley zaręczamy was o tym, że *Wielka Katarzyna* chce mieć ſzczęſcia waſze liczone między *Iey* nieſmiertelne *Czyny*. Oſtatnie zamieſzania, w których zoſtawała *Oyczyzna* nasza, były powodem do zniſzczenia wielu *Obywatelskich* majątkow, pomimo nayſurowſze zakazy *Wspanialey Katarzyny*, pomimo nayczuſzją ſtaranność *zwierzchnych Komendantow*. Nie zawſze *Zolnierz* bywał *ſkromny*, y *poſtulzny*; lecz *Wielkomyſlna Katarzyna*, ktorey *Tron* otacza dobroć y *Sprawiedliwość*, ſzkody *ſprzymierzonemu* *Narodowi* uczynione, niezehce, aby były bez nadgrody. Ta *Monarchini*, kt ra wielkimi czyny *ſwiat* zadziwia, nie żęda, aby *Iey* czyſta y nieinteresoſwana dla *Narodu* naszego przyjaźń, była przyczyną czyiegokolwiek niezczęſcia. Już *armaty* w *haźardzie* y *krwi* wylewie przez *woyſko Roſyjskie* zdobyte, do *arsenalow* *Rzpltey* powrócone zoſtaly; już *JW. IPan Kochowski* *General* y *Kommandant* *Generalny* *Woylk Roſyjskich* w *Koronie*, przez publiczne ogłoſił *Piſma*, a zęby *Obywatele* do dowodzenia *krzywd* ſobie czynionych byli gotowi. Z tego zaty m powodu, *Konfederacya* *General: W. X. Lit:* równey ſpodziewaiąc ſię *Sprawiedliwości*, zaleca wſzystkim każdego *Stanu* y *kondycyi* *Oybywatelom* *Narodu Litewſkiego*, zęby od *Daty* weyſcia *Woylk Roſyjskich* w granice *Kraiu* naszego, ſzkody przez też *Woylka* uczynione, przed *Konfederacyami* *Miejscowemi* dowodzili; rzetelność onych, czyli ſwiadectwem niewątplwym, czyli przyſięgą, czyli *wydanemi* *kwitami*, czyli *inneami* *iakowemi* *pewnemi* *dowodami* *uſprawiedliwili*, z wyrażeniem przez kogo y kiedy *wzmienione* *ſzkody* *popelnione* zoſtaly. Podobnymże ſposobem *ſzkody* przez *Woylko* *Rzpltey* *Obywatelom* *W. X. Lit:* uczynione, przed *wyżey* *wyrażonemi*

549

Konfederacyami miejscowemi dowodzone będą, a zaś Konfederacye miejscowe, przy Miejskich Rapportach, Regestra takowych szkod przed sobą produkowanych y dowiedzionych, do Konfederacyi Gener: W. X. Litt: odsyłać obowiązane zostaną. Konfедера: Gen: W. W. X. Litt: wydając niniejszy powtórny list w tej okoliczności *Uniwersal.*, pragnie przeświadczyć Narod Lit: że trokliwość jest o los Ws-pol. Obywateli; że wszystkie swoje starania do tego celu obraca, aby robiąc ogólne dla Narodu dobro, zapewnić mogła szczęściu każdego w szczególności Mielżkańca. Ktokolwiek zatem czuje krzywdę dopetrioną sobie, a przed Konfederacyą Miejscową dowodząc oney niezdecy, niechay zarazem Klada winę na własną Osobę. Niniejszy *Uniwersal.*, ażeby doszedł wiadomości publiczney, Konfederacya Gen: W. X. Litt: w Gazety umieścić, niemniej rozdrukować, y do wszystkich Konfederacyow miejscowych rozleść, Kancellaryi swojej zaleca; a z s Konfederacyom miejscowym po Parafiach z Ambon ogłosić pod pilną Aniatadwerfiją y odpowiedzialnością nakazuje. Dan na Seffji w Brześciu Litt: Roku 1792. Miesiąca Września 25. Dnia.

M O W A

Jaśnie wielmożnego Franciszka Moszczyńskiego Szambelana I. K. Mci, Konsyliarza y Delegowanego od Konfederacyi Generatu Wielkopolskiego. Do Nayaśn: Konfederacyi Generalney Koronney. Miana w Brześciu Litewskim dnia 10. Września 1792. Roku.

Najniejsza Konfederacyo Generalna Koronna. Gdy trokliwi o wolność y swobody Kraiowe Przodkowie nasi wielorakie dali dowody, że Szlachetna niepodległość na cnocie ugrun-towana, a jednością umysłow sparta, naywiększe na Oyczyznę wymierzone zamachy odwrócić, y pokonać może.

Prywata, ambicyą podrycona, y interessem osobistym powodowana, wolność y równość Szlachecką zniszczyć przedsięwzięwszy, do celu zamiarom Przodkow naszym przeciwnego dążąc, na miejsce Szlachetney niepodległości, umysłu podłość, y ślepe posłużeniwo załczę-piła: osobiste zyski y widoki, nad szczęśliwość krajową przekładać nauczyła, a nietylko chęci swoje uskutecznić, lecz dzieło swoje na czas dalszy utrzymać starając się, jedność y porozu-mienie się Obywatelkie z grantu wykorzystanie przedsięwzięła, Obrady Obywatelkie na naymiej-sze części podzieliła, aby rozłączeniem tym śmieley rozkazywać mogła.

Przyшла jednak szczęśliwa pora, w ktorey Polak wolność odzyskując, okazać może, że sama cnota rządzić nim zdoła, do wykonania dobrego dzieła, przymusu y Monarchicznego rozkazu niepotrzebuje.

Dales tego dowod naywidoczniejszy Jaśnie Wielmo: Stanisławie Szczęsny Potocki Ge-nerale Art: Koron: Generalney Konfederacyi wolnych Prowincyi Koronnych Marszałku, gdy do-bro ogólne Kraiu mając zawsze przed oczyma, radziłeś śmiało y otwarcie dla ocalenia wia-sności Kraiowych, majątek własny poświęcić dla odzyskania sławy Narodu, prześladowaniem na Osobę twoją natężonym pogardzałeś, aby Rzeczpospolita żyć jeszcze mogła życie własne na niebezpieczeństwo od niechętnych zastawione podał, ziszciles to w skutku, coś Narodo-wi przyobiecał, mówiąc: że wolność y szczęście Kraiu nad własne przekładał życie.

Kiedyż twoy przykład cnoty Republikantckiej mógł być potrzebniejszy? jeżeli nie w tenczas, gdy Obywatele, jedni własnemi widokami zajęci, do włożenia na Narod kaydan nie-

5180
woli całą swoją przykładali dzielność; drudzy fałszami omamieni, y zwiedzeni, w mniemaniu, że najlepiej czynią, truciźnę lekarstwem dla Ojczyzny skutecznym być sądzą; inni zastraszeni inni ulegający byli, a reszta choć z serca Ojczyźnie najlepiej życząca, lecz sposobow skutecznych przedsięwziąć niemogąca, na słowach tylko, y to ukrycie swoje życzenia kończyć musiała.

Twoja Jaśnie Wielmożny Marzalku cnota, według twego Szlachetnego myślenia jest dla Ojczyzny powinnością, lecz w oczach Narodu jest heroizmem.

Bo gdy już Narod rozumiał, że z pod tego ciężaru wydobyc się nie zdoła, gdy wielo o tym tylko myślało, iakby się znaleźć, aby ten ciężar niewoli musiey ich dotykał, Ty Jaśnie Wielmożny Gęgeneralny Marzalku dzielną wspaniałę Wielkomysłney Monarchinii Katarzyny Wielkiej wparty pomocą, iarzmo niewoli na karki nasze narzucone rzucić, a dawną wolność powrócić, lecz przytym y rzadność postanowić przedsięwziółś.

Do tak chlubnego zamiaru, małż iaz zachnych Pomocników, Izbę tę składających, takich, których cnota w tak ciężkich na Ojczyznę razach niepodobakowaną została, y którzy najlepiej życząc Ojczyźnie, tey szczęśliwey oczekiwali pory.

Za walnym, zacni Meżowie idąc przykładem cały General *Wielkopolski*, do ratunku Ojczyzny naychętniey zawsze dążący, wszedł w związek Konfederacyi wolnych, a na pierwszym wstępie chcąc przekonać y Nayaś: Konfederacyą Generalną, y cały Narod, że szkodliwe dla Rzeczypospolitey niezgody y niejedności nasienie Obywatelow tego Generalu niezaraziło, cały General *Wielkopolski* z trzech Woiewodztw y iedney Ziemi złożony, to jest: z *Poznańskiego*, *Kaliszkiego*, *Gnieźnieńskiego* y Ziemi *Wschowskiej*, do Miasta *Srody* dawnymi prawami Sejmikom oznaczonego zebrałszy się, Meża cnotą, Obywatelstwem y zasługami wszystkim znanego *J.W. Łukaszka Bnińskiego* Sędziego Ziemi *Poznańskiego* za Marzalka Konfederacyi Generalu swego wybrał.

Na mnie zaś, iako Delegowanego tę siodką powinność włożył, abym Nayaśnieyszą Konfederacyą Generalną o tey iedności naszej y naychętnieyszym do zamiarow Nayaśa: Konfed: Gener: łączeniu się, uwiadomił.

To gdy z naywyższym dopełniam uszanowaniem, upraszam Nayaśnieyszey Generalney Konfederacyi Imieniem Generalsu tegoż o dalsze prawidła postępowania naszego.

Doniesienia z Warszawy d. 6. Paździer: R. 1792.

Maciey Zakrzewski, służywszy w Regimencie Gwardyi Pies: Koron: poiął sobie za Małżonkę *Malgorzatę Głuszkowską*, przeżywszy z nią lat dwa, uciekł od tegoż Regimentu, zoławiwszy Córke we dwoc latach, tenże ma lat 36. wzrostu średniego, włosow czarnych, trochę głuchy. Nie mając żadney wiadomości taż pozostała Małżonaka już przez lat 10. tak o śmierci iako i o życiu iego, uprasza, gdyby kto o iego życiu lub śmierci wiedział, aby raczył dać znać do Konfistorza *Warszawskiego*:

Dworek jest do przedania z stajniami, wozowniam, y wszystkimi wygodami za *Zelazną Bramą*, obok Pałacu *Pana Kampioniego* z iedney, a Kozarami *Mitrowskimi* z drugiey stroby ztykającej się. Ktoby sobie życzył onego kupienia, niech się uda do tego Dworku pod *Nrem 958.* w którym Właściciel *Pań Obrowki* Chorąży Kawaleryi *Narod: Jitewskiej* rezydnie.

Pokoioy pięć meblowanych na pierwszym pięttrze, tudzież dwie Izby na garderobę z kuchnią, izdebką kuchenną, piekarnią, Izpizarnią, stajnią, wozownią, y innemi wygodami do tego mieszkanca należącemu, są do najęcia każdego czalu, na *Ulicy Jezuitckiey* pod *Nrem 71.*

Peway *Kamerdyoer Fryznie Damy* y upina Fryzury nayaodnieyszymi *Fasonami* do zimowych, iakoteż y do letnich sukien. Męskie Fryzury umie także, y do Garderoby jest sposobny. Zyczy sobie mieć służbę u *Państwa*, *Kraioy* lub *Cudzoziemskich*, w *Kraiu* lub na *Woisz.* Mowi po *Polku*, *Niemiecku*, *Rosyjsku*, y cokolwiek po *Angielku*. Dopytać się o nim można u *Szwajcara* *Poła Hiszpańskiego*, na *Miodowey Ulicy* w *Mieszkaniu* *J.P. Jarzenicza.*